Työnohjausta akateemisille ekonomisteille

Riikka Savolainen

Marc F. Bellemare,
Doing Economics: What You Should Have Learned in Grad School – But Didn't.
MIT Press, 248 sivua.

Tutkija menestyy urallaan, kunhan vain kirjoittaa riittävän kekseliäitä tutkimuspapereita? Minnesotan yliopiston professori Marc F. Bellemare ottaa moiset luulot pois kirjallaan *Doing Economics: What You Should Have Learned in Grad School – But Didn't* valottamalla taloustieteen piilo-opetussuunnitelmaa. Kirja oli hänen *lockdown*-projektinsa, ja sen tarkoitus on tasata puntteja maailman johtavista yliopistoista ja muualta valmistuneiden kesken. Hänen näkemyksensä on, että isoimmat erot väitelleiden ekonomistien urassa johtuvat siitä, miten heitä on valmennettu akateemisen taloustieteen hiljaisen tiedon suhteen jatko-opintojen aikana. Käytännössä johtavilla yliopistoilla on markkinavoimaa (mikä on hieman ironista ottaen huomioon taloustieteen pyrkimykset), ja Bellemaren visio on saada enemmän kilpailua taloustieteeseen.

Kirja käsittelee tutkimuspaperien kirjoittamista, erilaisia esitystyyppejä, tutkimuspaperin lähettämistä vertaisarviointiin, rahoitushakuja, opiskelijoiden ohjaamista ja mentorointia sekä *serviceä* eli tiedeyhteisön sisäisiä asiantuntijatehtäviä (mm. hallinnolliset tehtävät, vertaisarviointien tekeminen tutkimuspapereista, konferenssipapereista ja rahoitushakemuksista jne.). Siinä ei käsitellä opettamista tai akateemisten, vastavalmistuneiden ekonomistien *job market* -prosessia, koska näistä aiheista löytyy runsaasti materiaalia muualta ja koska ne ovat olleet muutostilassa koronapandemian alusta lähtien[1]. Myöskään datan keräämistä ei käsitellä, koska siitä löytyy runsaasti olemassa olevaa materiaalia. Kirjan ensisijainen kohdeyleisö ovat empiiriset tutkijat, mutta lukuisat kohdat ovat relevantteja myös teoreetikoille.

Esityksiä käsitellään monipuolisesti eli ei vain laitosseminaareja tai konferensseja, vaan myös varttuneempien akateemisten ekonomistien *job talkeja*[2], online- ja hybridiesityksiä, pos-

[1] *Tuoreiden taloustieteen tohtoreiden job market -prosessista ks. Cawley (2018).*

[2] *Job talk on määrämuotoinen tutkimusseminaari, jossa akateeminen ekonomisti esittelee omaa tutkimustaan työnhakutilanteessa rekrytoivan laitoksen henkilökunnalle ja joka eroaa opetusnäytteestä.*

KTT Riikka Savolainen (r.h.m.savolainen@swansea.ac.uk) on taloustieteen apulaisprofessori Swansean yliopistossa.

teriesityksiä, *lightning talk* -esityksiä, *keynote*-esityksiä sekä erilaisia ei-ekonomisteille pidettäviä esitystyyppejä. Lisäksi käsitellään diskussanttina toimimista sekä yleisökysymysten käsittelyä. Vertaisarviointiprosessi käydään läpi alusta loppuun. Itsestäni oli erityisen mielenkiintoista lukea muihin kuin taloustieteellisiin lehtiin submittoinnista, koska on kiinnostavaa tietää, miten prosessit eroavat. Yleisiä asiantuntijatehtäviä käsittelevä luku on siitä moderni, että siinä käydään läpi myös sosiaalista mediaa asiantuntijatehtävänä[3] sekä arvioidaan ko. tehtäviä naisten ja vähemmistöjen näkökulmasta. Opiskelijoiden ohjausta käsittelevä luku on muita lukuja ihmiskeskeisempi – eikä ihme, inhimillinen vuorovaikutushan on keskeinen osa ohjausta.

Bellemaren oma äidinkieli ei ole englanti, joten hän käsitteleekin kirjassa hyvän kirjoittamisen merkitystä ja kertoo, kuinka hän itse sai englannistaan sujuvaa. Kirjoittamisen merkitystä on mielestäni tärkeää korostaa, koska perus- ja jatko-opintojen aikana voi tulla vaikutelma, että se on toisarvoista analyyttisiin taitoihin verrattuna. Asiaan on erityisesti syytä kiinnittää huomiota, kun oma äidinkieli ei ole englanti, koska englantia äidinkielenään puhuvilla on väistämättä etulyöntiasema. Kirjoittaja selvästi pyrkii elämään niin kuin opettaa: teksti on todella luettavaa ja selkeää ja sopii vaikka matkalukemiseksi.

Pidin siitä, että kirjasta löytyy lukuisia yksityiskohtaisia, konkreettisia selityksiä, esim. miten kohdejournaali kannattaa huomioida lähteitä valitessa tai miten laitosseminaari- ja konferenssiyleisön väliset erot vaikuttavat siihen, miten oma esitys kannattaa strukturoida. Itselleni esim. tutkimuspaperien kirjoittamista koskevassa luvussa ei ollut valtavasti uutta asiaa, mutta koin sen silti erittäin hyödyllisenä, koska opiskelijoiden ohjaamista helpottaa se, kun kirjoittamiseen liittyvät ohjeet on kirjattu ylös eksplisiittisesti ja hyvin selväkielisesti. Institutionaalinen konteksti on osin Yhdysvallat-keskeinen, mikä on toki ymmärrettävää sekä kirjoittajan oman työkokemuksen kannalta että siksi, koska maa on niin keskeinen tutkimukselle. Selkeimmin tämä näkyy tutkimusrahoitusta koskevassa luvussa.

Työsuhteen muodosta riippumatta akateemikkojen urassa on tiettyjä yhtäläisyyksiä yrittäjiin, vaikka ne eivät yksi yhteen olekaan. Käytännössä kullakin tutkijalla on ikioma tieteenalan osa-alueen sisäinen brändi, joka on erillinen työnantajan brändistä, ja Bellemare antaa järkeviä neuvoja, kuinka omaa brändiä kannattaisi kehittää. Samalla hän käsittelee niitä hankauksia, joita voi syntyä oman edun tavoittelun ja etiikan välillä, esim. jääviystilanteita vertaisarvioinnissa.

Kirja onnistuu olemaan sekä realistinen että kannustava ja elämänmyönteinen. Alaotsikolle on katetta: ainakin itse olisin hyötynyt kirjasta jatko-opiskelijana. Toki osa asioista on jo opittu kantapään kautta, mutta helpommallakin olisi voinut päästä. Voinkin kuvitella, että kirjasta tulee taloustieteen jatko-opiskelijoille samanlainen *must*-kirja kuin mitä Joshua D. Angristin ja Jörn-Steffen Pischken (2009) *Mostly Harmless Econometrics* on nyt. Kirja voi kiinnostaa myös niitä ihmisiä, jotka eivät ole itse akateemisia ekonomisteja mutta ovat säännöllisesti tekemisissä näiden kanssa kuten esim. yliopistojen tai säätiöiden hallintohenkilökunta tai ekonomistien perheenjäsenet. □

[3] *Bellemare on itse aktiivinen twiittaaja ja lisäksi pitää blogia osoitteessa http://marcfbellemare.com/wordpress/, jossa hän on kirjoittanut taloustieteen työnohjauksesta jo pitempään.*

Kirjallisuus

Angrist, J.D. ja Pischke, J.-S. (2009), *Mostly Harmless Econometrics: An Empiricist's Companion*, Princeton University Press, Princeton, NJ.

Cawley, J. (2018), "A guide and advice for economists on the U.S. junior academic job market", 2018–2019 edition, https://www.aeaweb.org/content/file?id=869.